

Föreläsningar vid Stockholms högskola, HT 1894 : L 40:90 B /

Rydberg, Viktor,

HS L 40:90 B

National Library
of Sweden

[4.10.1894]

H. 5-7

N° 6.

Freitag den 4 Oktober 1894.

L E J J E B O
L E J J E B O

4/10. 94.

I nuanfir det vidana cyklopmurar vron
 I de homeriska sångerna skildras ~~pe tidans palats~~ ^{pe i stambasen} keramikpalatsen
 belägna, uppfirda af korsvirke, med träpetare till stöd för taken öfver
 de rymliga salarne. De homeriska sångerna skildra vidana palatsen,
 och arkeologernas gräfningar ha bevisat skildringens riktighet i alla
 väsentliga drag. Sångerna skildra dem äfven som präktfulla, gläns-
~~sande~~ ^{de} gjorda fynden bevisa riktigheten äfven därpå. De ha varit
 rikt dekorerade med metallarbeten, färgad stuck, väggmålningar och
 skulpterade alabasterfiden.

N° 24. Hvad den firkantiska helleniska plastiken iakkommer,
 är dess ärliga minnesmärken fyra grafstenar och reliefer,
 öfver lejonporten i Mycenæ, ~~och här i~~ ^{och} i redan sett, men här i
 förstord afbildn. återgifves. Reliefern utgöres af två på portens öfver-
 liggande stenhjälte ~~stambrotta~~, på bakbenen ställda lejon, hvilka
 man har att ^{ställa} ~~ställa~~ sig s. portalskulptare. De äro symmetriskt och
 heraldiskt behandlade. Mellan dem står en kolonn på ett postament.
 Lejonhufvudena äro tyvärr firtirda. Man skulle annars kunna
 bättre kontrollera konstarkelogernas uppgift, att lejonen varit äro
 hållna i en asiatiserande stil. - Hvad grafstenarne iakkommer, ha
 de blifvit funna i grafvar bredvid lejonporten. De äro af kalksten och
 ha otympliga flackreliefer, s. förställa en man, s. på en stridsvagn
 förfölja en fiende. Man emmar sig iupå dem om de betydelse strids-
 vagnerna ha i de homeriska skildringarna af striderna kring Trojas
 murar.

N° 25
 I samma graf i samma grafvar vid lejonporten har Schliemann
 gjort rika fynd af konstsmide: dolkar med inlagda figurer, s.
 förställa en jakt, fragmenter af en silfvervas ^{primitiv} med reliefer i djupet
 arbete, förställande en belägring, hvorn vet om icke Trojas? Guld-
 smycken i mängd: diadomer, aurikelmärkar af guldbleck, axel-
 gehäng, penn- och armbänd, agraffer och knappar, öfverdragna,
 med guldbleck, svärd och benkenor dirade med guld. Af hvilka
 af dem fynd är afbildade här. Så och i den nyss nämnde,
 grafstensreliefern.

N° 26. År 1889 undersöktes en ~~en~~ graf från d. keramiska tiden
 i närheten af det gamla Amnye på Peloponnesen, ej långt från
 Sparta. Staden Amnye spelar en betydande roll i den grekiska guds-

4/10. 94.

Hjälteagau. Där föddes enl. henne Karter, Sollux och Helena, s. förvaldde
 det krig. Krigets utbrott. När våra arkeologer besöktet hjälteagaus
 ö de homeriska sångernas hänvisningar i och för valet af stället för
 sina gräfsningar, ha de till regel gjort goda fynd. De också här. Bland
 andra dyrbäcker framman i nämnda graf två guld bägare, s. i dess
 arbete framställdes fångandet i tånjandet af vilda hjurar. I den ena
 bägare i med dess reliefer här. Mellan ^{tre} ~~tre~~ ^{med} ~~det~~ är ett nät späddt, hvori
 en hjur insnärjt sig. En komrat, s. vavratt af kus öde flyr i vilda spår
 därifrån. En tredje, s. infångare, kämpar för sin piket, ~~kastar~~ ^{stänger} den ene,
 fångstmannen till jernmarken och tar den andre på hornen. På den andre
 bägaren ser det fredligare ut. Där ses fyra hjurar; de tre betä lugnt,
 den fjärde är fånglad ^{af sin tånjare} vid ena bakfoten. Männerna ha långt ned från
 ryggen fallande här och sandalen, hvilka remmar äro vända högt upp läng
 benen. Vi ha redan sett, huru ypperligt assyrens tecknade djur - ojämför-
 ligt lifligare i riktigare än de tecknade människor. I från egypterna
 utmärkte sig s. djurtecknare. Och här möter oss på hellemsk mark sam-
 ma företeelse. Den första uppfattningen i den tragiska framställningen
 af djuren på dessa bägarreliefer är rent af öfvervakande. Konstnären
 har tillerkennat värdet sig på försöket att framställa de i förkortning,
 den i nätet fångade huren.

Efter denna ^{Karta} redogörelse för den greklands förhistoriska
 plastik, öfvergår jag nu till några ord om den äldsta historiska tids-
 äldoms, den under hvilken de helleniska Kantonkonungarikena förvandlas
 till aristokratiska republiker, och byggnadskonsten, i stället för att
 främst användas på konungaborgar, användas på ^{borrade} tempel. I skulpturen
 gör denna period, s. kan anses räckta från år 1000 till till
 omkr. 470 f. X., är att indela i två epoker, nämligen den äldre,
 arkaiska epoken, s. kan anses räckta till omkring år 600, och
 den yngre ark. epoken, under hvilken den helleniska skulpturen
 finner den knossp, som sedan växer ut till en kärlig blomma.

4/10. 94.

